

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. május 29.

118. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, 1 em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A Reichsrat külügyi vitája alkalmából.

A Balkán-államok győzelmei folytán bekövetkezett hatalmi eltolódások legközvetlenebbül az osztrák-magyar monarchiát érintik. A győzelmes szláv államoknak kidomborodó katonai ereje a déli határon monarchiánk haderejének nagy részét le fogja kötni, úgy, hogy Oroszország elleni akcióképességünk feltétlenül csökken. Ennek felismerése bírta rá a szövetséges Németországot haderejének jelentékeny fejlesztésére, mert hisz Oroszországgal való háborunk esetén szövetségünknek az orosz haderő jelentékenyebb erő kifejtésével kell számolnia. De amit Németország szükségesnek tart, az elől mi sem zárkozhatunk el és nekünk is haderőnknek még további kiépítésére kell elhatároznunk magunkat. Törökország leveretése egészen új helyzetet teremtett. A külpolitika intézésére befolyással bíró felfogások és körülmények, a nagyhatalmaknak és nagyhatalmi csoportoknak egymáshoz való vonatkozásai máról-holnapra megváltoztak. Amíg a közel múltban még a németek s angolok közti élethalálharc látszott elkerülhetetlennek, most a két nemzet közötti viszony határozott javulását konstátálhatjuk. Az angol királyi párnak a Hohenzollern nászon Berlinben való megjelenése a közeledési törekvéseknek mintegy

megkoronázása. A flotta standard megállapítása végett Haldane által Berlinben folytatott tanácskozások eleinte eredményteleneknek látszottak, mégis a folyó év tavaszán sikerült a 16:10 arányszám felállításával és elfogadásával megegyezést létesíteni. A Bagdad vasut tárgyában megindult tárgyalások is eredményre kecsegtetnek. A surlódási lehetőségek a két ország között tehát esökkenőben vannak. De talán nem egészen helyes ezen javulást kizárólag belső körülményekre, a sovinizmus alászállására és a néplélek megváltozására visszavezetni. Ilyen változások a külpolitikában a ritkább jelenségek közé tartoznak. Inkább a Balkán háboru tanulságainak tulajdoníthatjuk a két állam közötti feszültség megszűnését. Angolországban kezdik belátni, hogy Németországot a délszlávok előrenyomulása és a pánszlávizmus terjedése annyira sakkban tartja, hogy egyelőre nem szívezteti az angol világhuralmat. Angolország akarata ellenére Gladstonnak kedves ideája: a törököknek Európából with bagand baggag való kikérgetése nem lett volna lehetséges. A balkáni status quo tételét Angliában mindig komolyan vették a Balkán-államok váratlan győzelméig. A fényes haditények után a régi tételt Anglia elejtette, az tehát az ő szemében nem szolgált más célt, mint biztosítani magát Oroszország és Ausztria-Magyarország részéről várható Balkán expanziótól. Miután ennek veszedelme elmúlt, már mi érdeke sem volt utját állani a szláv előnyomulásnak, annál kevésbé, mert hisz ezáltal Németország és

Ausztria-Magyarország részére erőket leköltő, kevésbé előnyös külpolitikai helyzet keletkezett. Nem ok nélkül dédelgette a pánszlávizmus makrancos exponensét, Montenegro. Most pedig, hogy a pánszlávizmusról ránk esztette, siet Németországnak baráti jobbot nyújtani! A merész fordulatban gazdag angol külpolitika kiméretlenség már volt alkalommal is tapasztalni. Japánnal is akkor szövetkezett, mikor a japán-orosz háboru már elkerülhetetlennek látszott és midőn ezen háborutól Oroszország legyőzve került ki, közeledést keresett hozzá. Akkor már nem kellett attól félnie, hogy Oroszország ellen nem fogja tudni perzsiái érdekeit megóvni. Entente-be lépett tehát Oroszországgal és 1908. évi június hó 10-én Revalban segédkezett nyújtotta a Balkán-politikának lerombolásához, amelynek alapjait Goluchowski és Lamsdorf vetették meg az 1903. évben Mürzstegben.

A német birodalmi kancellárnak folyó évi április hó 7-én a német birodalmi gyűlésen tartott beszéde nyomán keletkezett vita nyitotta meg a német és szláv összeütközés perspektíváját. Bethmann-Hollweg ugyan kijelentette, hogy csupán faji ellentétek nem fognak Német- és Oroszország között háborura vezetni, mégis a békelétszám felemelését egy Oroszországgal való háboru lehetősége tette indokolttá. A német birodalmi gyűlésen elhangzott beszédek rendkívül tanulságosak voltak. Megismertettek bennünket a Balkán hatalmi eltolódások jelentőségével. Mindezen férfias és nyílt beszédekkel megnyírt ellentétben áll Stürgkh miniszterelnök-nélküli, hosszú gyönyörteli esőkok következtek, amit a hercegnő ijedt mozdulata zavart meg.

— Nem hallottad? Mintha valaki a kerten át jött volna — kérdezte suttogva és lecsavarta a villany égő gombját.

Iszonyu rémület tartotta fogva mindkettőjüket. Megfeszített figyelemmel hallgatództak. Am a házon és egész környékén csend honolt. A másik percben kacagva csavarta fel a villanyt a hercegnő és jökedvüen nevetek előbbi ijedelmükön. Mégis, mintha valami ismeretlen érzés lenne közöttük, zavarodottan tekintettek egymásra. A férfi dühös volt, miért nem használta ki a sötétség védelmét, míg a nő kacagásába aggodalom vegyült: hátha mégis járt valaki itt.

Akkor ismét léptek zaja hallatszott. Kulcsot tettek a kapu zárába.

— Ugy látszik, eseléim előbb vissza térnek, mint goadoltam — szölt Marina. — Azért ne félj. Senkiséem láthatott meg éted Nagyobb biztonság okáért mégis menjünk föl az én lakosztályomba, mely az emeleten van.

— Nem volna okosabb, ha mennék. Most már ugyesen maradhatunk zavartalanul.

Charles az ablakhoz ment. — Micsoda örültség ez, az ablakok kívülről záródnak.

— Férjem akarata volt — magyarázta a hercegnő. A földszinten minden külső vasredőny kívülről lesz bezárva.

— Akkor miképp menekülhetek?

„A Tengerpart“ tárcája

A szerelem hőse.

Nizzában történt, Karneval idején. Jökedvü tarka népség rötta az utcákat. Örömteli friss pajzánkodás hangzott mindenfelé. A szép Charles de Neuville azonban unatkozva nézte mindezeket. Ő más örömeire vágyott. Őt más örömek csábították.

Alig két hete, hogy megismerte őt, aki mindenkinél szebb volt a világon. Sergejeff herceg feleségét, aki tíz éves gyermek korában már eljegyeztek a herceggel, akit Charles de Neuville sohasem látott, mert az legtöbbször oroszországi birtokán tartózkodott. Ahogy most is és ez adta a szép hercegnőnek a bátorságot arra, hogy meghívja őt villájába olyankor, mikor kivüle senki sem fog ott lenni.

A szép hercegnő örömmel, boldogan fogadta.

A földszinti lakosztály kis szalonjában találkoztak, ahogy azt előre megbeszélték. Charles ez alkalommal volt itt először s az előkelő világi is ámulva nézett körül a kincsek e tárházán, mely a szép hercegnőt körülvette. Egy kép különösen felkeltette figyelmét. A művész, ki festette, lelket is adott a képnek, nemesek alakot, arcot.

— Ki ez? — kérdezte a hozzásimuló szép asszonyt.

— Sergejeff herceg. No várj, mindjárt bemutatlak benneteket egymásnak: Charles de Neuville — a kedvesem —, Sergejeff Dimitri herceg — a férjem.

— Edes bolondom — sugta Charles a pajkosan kacagó hölgynek. Aztán átölelte és esőkokkal halmozta el gyürüs fehér kezét.

— Kissé mogorva ugy-e? — kérdezte később a hercegnő. S mintha kitalálta volna a fiatalember gondolatát, megnyugtatólag szöloott:

— Mi itt egész biztonságban vagyunk. A cselédségnek megengedtem, hogy az álarcsönnepélyre mehessen és egész éjjel elmaradhasson. Nos, meg vagy elégedve? Boldog vagy?

Charles örömmámorban térdelt a hercegnő elé: — Szeretlek mindenekfölött. Imádlak. Ha azt mondog: meneküljünk, mindent elhagyok miattad és követlek mindenüvé. Ha kívánod, megölöm férjedet, hogy nőmmé lehess. Ha próbára akarnál tenni, szeretek-e más nőt kivüled — megölném magam előttem, hogy tudd milyen nagyon szeretlek.

A hercegnő közbeszöloott: — Nem tudom, mire fogadkozol.

— Tudom.

— Mi nők tudunk csak igazán szeretni.

— Nem, nem. A férfi szerelme mélyebb, igazabb. Mondd: meghaljak érted?

A hercegnő lehajolt, magához emelte s a férfi szenvedélyesen ölelte karjába. Vég-

nek f. hó 20-án a Reichsratban mondott szóvany tartalmu beszédje nyomán támadt vita. A szónokokat az új külpolitikai helyzet, a mely előtt állunk, kevésbé érdekli, ők áldozatot keresnek és ezt a külügyminiszterium irodalmi osztályának vezetőjében Kania rendkívüli követ és meghatalmazott miniszterben vélik feltatolni. Ő az oka annak, hogy a krízis alatt Ausztria népei rosszul voltak informálva, ő esetelte a helyzetet mindig komolynak. Mintha ő információi megadásában nem miniszterének utasításai szerint járt volna el és mintha a helyzet tényleg nem lett volna komoly. Az osztrák parlamentben Kania ellen megindított hajsza nem egyéb próbaeserkészetnél annak megállapítására, hogy miniszterének a delegációkban való megbuktatására minők az auspiciumok.

Az osztrák parlamentben megindult külügyi vita kivánatosnak mutatja, hogy a magyar parlamentben is tárgyalassanak végre valahára a külügyi kérdések. Hisz mi viseljük a bizonytalan helyzetnek minden terhét, nagyobb részben a mi katonáink teljesítik Boszniában a nehéz szolgálatot, távol családjuktól és hivatásuktól. Egy ily külügyi vitának a magyar nemzetre nézve óriási erkölcsi jelentősége volna. Mindazon időkben, midőn a külpolitikai helyzet a legválóságosabb képet mutatta és midőn külpolitikánk vezetését a csehek és délszlávok a monarchia ellenségeivel szimpatizáló magatartása módfelett megnehezítette, a magyar nemzet méltóságteljes és nyugodt magatartásával bebizonyította, hogy mily hatalmas tényező a monarchiában. Megint bebizonyosodott továbbá az, hogy a magyar nemzetnek és a Habsburg dinasztianak érdekei mennyire azonosak. Mindezt hangoztatni, hogy befelé önbizalmunkat, kifelé pedig tekintélyünket növelje, hasznos munka volna. És nem kellene-e védelemre kelni az osztrák parlamentben megtámadott Kania osztályvezetőnek, aki történetesen magyar ember. Hisz ha az ellene indított hecckampany megintgatná állását, úgy ezáltal jól előkészítettnek a talaj Berchtold megbuktatására, akinek külpolitikájáról mindaddig preokkupált véleményt alkotnunk nem szabad, amíg azt a delegációban nem igazolta. A magyar parlament nehezen fog a helyzet magaslatára

— Jöjj fel az én szobámba. A legkisebb igazi veszélynél, onnan a fákon át könnyen kijuthatsz.

— Igen, igen, ez jó lesz.

Az ajtóhoz mentek, be volt zárva. Ezt is kívülről reteszelték el. De ki?

— Elvesztünk — sóhajtott a hercegnő. — Ez nem cselédség munkája.

— Hát kié? — kérdezte a férfi megdöbbenve.

— Hallgass — suttogta a nő. Talán valaki az ajtó mögött áll és hallgat minket.

A hercegnő elvonta onnan Charlest és a félelemtől lenyűgözve tétován álltak egymás mellett. Akkor valaki gyorsan megfordította a zárban a kulcsot, az ajtó kinyílt és a belépőben Charles azonnal felismerte a herceget.

De az ugylátszott, nem méltatta őt figyelemre, de egyenesen nevéhez ment és néhány szót mondott neki oroszul. Az asszony könyörögve nyujtotta feléje karját. Szergejeff azonban elutasítólágg intett és elhagyta a szobát.

Charles rémülten fordult a hercegnő felé: — Mit mondott? Mivel fenyegetett? Tudnom kell. Mondd meg!

A hercegnő átfogta a férfi karját és szólanul simult hozzája. Aztán félve, alig hallhatóan suttogta:

— Áldozatot követel. Engem vagy téged. Mi választhatunk. Őt perc múlva visszajön és akkor megöl. Engem vagy téged.

A szép Charles úgy érezte, mintha megállna szívverése. Aztán vállat vont.

— Végre is nem vagyunk Oroszország-

emelkedni és a külpolitikai helyzetet a nemzet javára erkölcsileg kiaknázni. A pártszünetedélyek annvira elhatalmasodtak, hogy az esetleg a parlamentben meginduló külügyi vita is a párttusák hatása alatt fog állani. Ausztria és a külföld a magyar parlament tanácskozásaiából nem fog meggyőződni arról, hogy Magyarország a monarchiának legszilárdabb oszlopa, hanem arról, hogy ádáz pártharcoknak örökös színhelye.

Panaioth Gyula dr.

Ki az ur a magyar tengeren?

—«o»—

Egyik fővárosi napilap A Tengerpart nyomán részletesen ismerteti azt a közjogi pert, amely a Nekton halászi társaság és a horvát országos kormány között a fumei törvényszéken folyik. A tényállás leírása után így folytatja fővárosi laptársunk:

Ez kétségtelen erőszak volt a m. kir. fumei tengerészeti hatóság kiadott halászi engedélye ellen és pedig annál nagyobb, mivel eddig Horvátországban senkinek sem jutott eszébe a tengeri halászatot horvát autonóm ügynek tekinteni és így az mindig is a fumei tengerészeti hatóság hatalmi körébe tartozott.

De ezt az évszázados tényét és gyakorlatot az 1771. évi április 25-én kelt és a perben is fölidézett rendelet (Editto politico di navigazione) és az 1868. XXX. t.-c. 48. paragrafusa is törvényessé tette, mely a halászi ügyeket a tengerészeti hatóság hatáskörébe s az erre vonatkozó pereket a fumei törvényszékhez utalta.

Már most e miatt a dolog miatt a m. kir. kormánynál is panaszt tettek, de mivel a magyar kormány nem tett semmit, hogy horvát hatóságoknak a magyar állam szuverenitásába e mélyen belevágó erőszakos ténvét orvosolja, a Nekton-társaság az elkobzással járó minden kárait fölszámítván, 3650 korona kártérítésért a fumei törvényszék előtt egyenesen az Unkelhaeuser Dragutin dr. bánhelyettes által képviselt horvát-szlavon-dalmát kormányt perelte be.

Most tehát Fiumében egy olyan, másutt szinte lehetetlen pör folyik, hogy a fumei

ban, ahol a barbár hercegtől függ életünk. Itt, Nizzában a francia törvények védelme alatt állunk. Ő nem fog merni így hidegvérrel gyilkolni. Csak ráuk akart ijeszteni.

A hercegnő szomoruan intett.

— Ez az ember képes reá. Egyszer halálra korbácsolt egy embert csak azért, mert az feleselni mert vele.

Mint ketrebe zárt vadállat járt fel-alá a férfi. Aztán megállt.

— Tehát védeni fogjuk magunkat. Kiáltani, segítséget hívni.

— Mit használna? Kivülünk senki sincs a villában. És ha a cselédség itt lenne, egyik sem merne ura ellen cselekedni. Oroszok, kik testtel-lélekkel hivei gazdájuknak. Hasztalan minden. Meg kell halni, nekem vagy neked.

— Én — szólt hevesen. — Végre is én nem vagyok a hibás. Te hívtál magadhoz.

— Hiszen ezerszer könyörögtél érte. És előbb, előbb magad mondtad, hogy szívesen meghalnál értem. Én szeretlek, érted? Nagyon szerettelek s azért hivattalak ide, mindent feláldozva igaz szerelmemért.

— Bizonyosan nem is voltam itt az egyedüli.

— Charles!...

Mint szíven lőtt madárkának jajsza hangzott fel e szó. Akkor újból megnyílt az ajtó és belépett a herceg. Kezében revolver.

— Nos, határozottatok? Tehát melyik?

Charles kétségbeesetten kiáltott:

— Ártatlan vagyok! Kegyelem. Elme-
gyek és sohasem fogom viszontlátni a her-

halásztársaság a magyar szent koronának egyik autonóm részét, Horvátországot pörli azért, hogy nem volt hatósági joga a halakat elkobozni, mivel a magyar állam fumei hatóságától, a m. kir. tengerészeti hatóságtól a halásztársaságnak engedélye volt halászni.

Szóval a m. kir. kormány és annak fumei hatósága nem bír Horvátországgal s helyette egy szegény halásztársaság vállalkozik a magyar állam jogait tisztába hozni a bíróság előtt.

Hát nem szégyen egész Magyarországra nézve?

Pedig ez nem is az egyetlen.

Ime más esetek is, amelyekben szintén a magyar állam huzta a rövidebbet a horvát autonóm hatóságokkal szemben.

Az 1910. évben Cirkvenicában a Therapia fürdővállalat egy új fürdőt akart építeni. Mivel a partszegélyen emberemlékezet óta, sőt kezdettől fogva mindig a fumei tengerészeti hatóság adott ilyen létesítésekre engedélyt, a Therapia vállalat ilyen engedély birtokában elkezdte a fürdőt építeni.

Egyszerre csak megjelenik a helyi horvát községi hatóság és a királyi tengerészeti hatóság engedélyét szintén kutyába sem vévén, a fürdő-építést betiltja, sőt amikor ennek a kormányzóság tisztje fegyveres pilótákkal akart érvényt szerezni, ezek ellen is esendőrökkel léptek fel. Hála Istennek, horvát-magyar ütközetre nem került a sor, mivel azon is a magyarok huzták volna a rövidebbet.

Igy is a magyarok vesztek. A királyi tengerészeti hatóság engedélye annyit sem ért, mint a fidibusz. A horvát hatóságok magukhoz ragadták az engedélyezés jogát és a bátor fölhépesű magyar tisztviselő azóta is — rendelkezési állapotban van.

Igy merjen valaki a magyar álláspontnak erőt szerezni.

Az 1911. évben Dávid János kikötő-építő vállalkozó Portoróban a megvett partszegélyből követ akart kifejtetni a kikötő-művekre. Erre engedélyt is kapott a fumei királyi tengerészeti hatóságtól, de épp úgy járt, mint a Therapia.

Alig kezdte fejteni a követ, megjelent a horvát járási hatóság. Hiába mutogatta a cegnőt. Kegyelem...

A herceg felkacagott.

— Ime, asszonyom, a szerelmes hős!

E percben a hercegnő felkelt helyéről s a revolvért elvette Szergejeff kezéből. — Elég volt! — szólt parancsolólágg.

Ez levette fejéről a parókát, állszakállát s alázatosan meghajolva állt a ház urnője előtt. Valamit mondott oroszul, aztán tiszteletteljes hajlongás után elhagyta a szobát.

— Mit jelentsen ez? — kérdezte Charles megdöbbenve.

— Ez uram, egy kis szerelmi próba volt. Megakartam győződni, hősies nagy szerelméről. Amire annyiszor, de annyiszor meg esküdt. Ön azt mondta mindenekfölött szeretet. Hát igen. Most láttam. Fél év óta vagyok özvegy és férjem egész nagy vagyonának örököse. Most igaz szerelmemre vágytam. És próbára akartam tenni Önt. Mert — mert én önt igazán szerettem. Régi, hűséges inasom felvette az ura maszkját és ruháit. A próba nagyszerűen sikerült. És most — elmehet, hogy soha viszont ne lássam. Agyiő!

A férfi megpróbált védekezni, de egyetlen szava sem lett meghallgatva. — Menj! — szólt a hercegnő — távozzék azonnal!

Az ajtó megnyílt és két herculestermetű szolga, mint merev oszlop állott ott.

Charles de Neuville, a szép hódító, szólanul hagyta el a szobát.

Max Hoffmann.

—o—

fiumei tengerészeti hatóság végzését, a horvát uralkergettek és kijelentették, hogy az horvátországi terület lévén, ott a fiumei tengerészeti hatóság nem parancsol.

Eből affér lett. A magyar kormány is, a zágábi kormány is, mint két egyenrangú fél () szakértőket küldött le és az volt a kérdés, hogy a partonrobbantás árt-e a halaknak (!), vagy nem árt. A halászatra ugyan is a fiumei tengerészeti hatóság az egész tengeremléken jogot tart.

Nem ismerjük az eljárás eredményét, csak látjuk. Dávid Jánost elkergették Porcóból, helyesebben: Kraljevicáról s e miatt a Delta feltöltése is jó egy évi késedelmet szenvedett. Ellenben az eddig nem is kétséges tengeri halászatra nézve a horvátok már nem ismerik el többé a „közös“ kompetenciát vagyis a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság főhatóságát, hanem ők önhatalmulag maguk gyakorolják a tengeri halászat ellenőrzését a maguk eszközeivel.

Ugy kell érteni a jablanaci halelkobzást is, hogy a horvátok ezzel demonstrálni akarták, hogy a magyar kormánynak semmi köze a horvátországi partokon a tengeri halászatához.

Végül Susákon nemrég egy fiumei vállalkozó szintén fürdőt akart építeni a fiumei kir. tengerészeti hatóság engedelmével. Ez még Cuvaj bán idejében történt. A horvátok szépen hazaküldték a vállalkozót az engedelmével együtt.

Ilyen állapotok uralkodnak Magyarországon. Hát nem szégyen ez?

Ujdonságok.

—«0»—

— **A Táttra—Adria turaut.** Tegnap már előrejeleztük, hogy az autó-versenyzők a megállapított időnél későbbben érkeznek be Fiuméba. A hivatalos jelzés szerint az első kocsit délután 2 óra 39 perckor jöhetett volna meg. A jelek azonban azt mutatták, hogy legkorábban 4 órakor lehet itt. A közönség várt türelemmel, mignem Zichy Béla Rezső gróf elnök autója 4 43 perckor robbogott be a Scarpa térre. Ettől fogva sorba jöttek a gépkocsik, végre 7 órakor megállt az utolsó autó is, a versenyzők mind megérkeztek Fiuméba.

A helyi bizottság derekas munkát végzett. A turistáknak olyan impozáns fogadtatást készített elő, amilyenre maguk sem számítottak. A Scarpa téri start zászlókkal vol diszitve, itt rendelkezett Szellnár Aladár dr., a Királyi Magyar Automobil Club titkára, aki már tegnap reggel Fiuméba érkezett és átvette az összes rendelkezéseket. A susáki hidtól végig rendőrök álltak, akik példás rendet tartottak a nagyszámú közönség között.

A Scarpa-téri startnál megjelentek: Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzó és neje, szül. Pückler Limpurg Zsófia grófnő, Hoyos Ede gróf és neje, Vio Ferenc dr. podeszta, Weinhardt Gusztáv és Kanovszky Ferenc miniszteri tanácsosok, Jekelfalussy Zoltán kivándorlási biztos, Gassemayer Rudolf ellentengernagy, Guillaume Árpád honvéd-örnagy, Eidlitz Hugo, az Adria igazgatója, Mister Barr, a Cunard igazgatója, Thierry Alajos lovag törvényszéki elnök, Terzi Vince tart. százados és Gorup Vladimir tart. főhadnagy, a cs. és kir. automobil-esapat tetszetős egyenruhájában, Mateovich János stb. stb. A katonai parancsnokság rendelkezésre bocsátotta a

Jellasichezred zenekarát, amely a berobogó versenyzőket zenével fogadta.

A nagyszámú közönség a legnagyobb mértékben nyugtalankodott már, mikor végre 4 óra 43 perckor a susáki hidnál bekarolyodott Zichy Béla Rezső grófnak, a Club elnökének sűrű autója, amely néhány pillanat múlva már a zászlók alatt állt. A kocsi volt még: Eszterházy Lajos hadnagy sportbiztos. Egy-egy katonatiszt, különben mint sportbiztos minden kocsi volt.

Ekkor tudódott ki, hogy a késést egy kísérő-kocsi okozta. Benzintartálya a susáki határon kigyulladt és ezzel késleltette a többiek utját is. Az autót később egy postautomobil vontatta be Fiuméba, a régi honvédkaszárnyában levő garage-ba.

Két perccel az elnök kocsija után megérkezett Baruch Jenő célbíró kocsija. Baruch nyomban ott maradt és jegyezte a beérkezések pontos idejét.

Négy óra 46 perckor robbogott be az első versenyautó. Kóbek Kornél volt. Két perccel később Delmár Tivadar dr. döntőbíró Szurmay tábornokkal érkezett meg. Négy óra 50 perckor Teleky László gróf érkezett másodikként. Egyfél perccel később még egy döntőbírósi kocsit vágtatott be.

Azután kisebb-nagyobb megszakításokkal ebben a sorrendben érkeztek:

Gschwindt Ernő (4 óra 59 p.)

Christoph Ödön (5 óra 2 p.)

Friedrich István (5 óra 2 és fél p.)

Ifj. Kienast F. a via Fiumarán elakadt Crambach Fr. (5 óra 3 p.)

Draskovich P. gróf (5 óra 5 p.)

Kolowrat S. gróf (5 óra 6 p.)

Delmár Valter (5 óra 7 p.)

Teleky Géza gróf (5 óra 8 p.)

Schweitzer Alfréd (5 óra 9 p.)

Vermes Gyula (5 óra 10 p.)

Sierke Róbert (5 óra 12 p.)

Ifj. Reöck István (5 óra 12 és fél p.)

Frohner Román dr. (5 óra 13 p.)

Palugyay Antal (5 óra 28 p.)

Csiky Ferenc dr. (5 óra 32 p.)

Ortutay Lajos (5 óra 57 p.)

Haas János (5 óra 58 p.)

Höcker Frigyes (5 óra 59 p.)

Itt már abba hagytuk a percek jegyzését és csak a sorrendet irtuk. Ime:

Kövér Viktor

Fejes Jenő

Szarvassy Imre dr.

Verlin Jaques

Laner György

Rácz Vilmos

Rácz István dr.

Hirsch Rezső

Seitz Gusztáv

Héger Jenő

Hét óra volt, mikor az utolsó kocsit berobogott. A várakozást unta már a bizottság és a közönség egyaránt. Eltávoztak a kormányzók, utánuk a bizottság nagy része. A zenekar, amely este a Deák szállóban a turisták társas vacsoráján hangversenyzett, fél 7 órakor szintén távozott. Hét óra előtt 10 perckor bevonták a rendőri kordont is, csak egy-egy rendőr maradt a susáki hidnál, aki a sokáig elmaradt Hégernek megmutatta az utat. Pár perccel később kiürült a Scarpa-tér és a via Fiumara. Csak a zászlók jelezték, hogy egy nagy sportesemény játszódott le azon a helyen. Este 8 órakor a turisták, akik között a szép nem is képviselve volt néhány taggal, közös vacsorára gyűlt össze a Deák-szálló kertjében.

A mai program ez:

Délelőtt féltíz órakor az Ungaro-Croata hajótársaság Táttra nevű hajóján kirándu-

lás a tengerre. Buffet a hajón, adja a hajótársaság.

Fél 2 órakor közös ebéd Lovranában a Lovrana-szállóban.

Délután kirándulás Abbáziába.

Este 8 órakor közös vacsora Abbáziában a Stefánia-szálló kertjében.

Este 10 órakor visszatérés az Ungaro-Croata külön hajóján Fiuméba.

A turisták holnap esütörtökön reggel 8 órakor indulnak Fiuméből. Start a Scarpa téren.

— **A kormányzó Lovranában.** Wickenburg István gróf kormányzó ma reggel az Előre gőzösön az autóturistákkal együtt Lovranába ment.

— **Canonica visitatio.** F. hó 29-én délután 4 órakor egyházlátogatásra Fiuméba érkezik Nagy Lajos felsősomogyi ref. esperes. Az egyházlátogatási ülés holnap, esütörtökön délután fél 6 órakor lesz a gyülekezet imaházában. Ezen minden hívó részt vehet.

— **Nemzetközi regatta-verseny Abbáziában.** Mint értesülünk, szeptemberben az uszóversenyek után, nagy nemzetközi regatta-versenyt fog rendezni a fürdőbizottság pártfogásával az abbáziai evezős egyesület. A versenyre meghívják a külföldi nevesebb evezős-klubokat egyetemben a budapesti evezős-klubokat is, amely így, tekintve, hogy a magyar evezős sport elsőrendű klasszist képvisel, igazán elsőrendű élvezetnek és sport eseménynek is ígérkezni.

— **A kikötőből.** Máj. 28. Érkezett: Split osztrák gőzös Makarskából, üresen.

Indult: Pannonia angol gőzös Newyorkba, 970 tonna babbal, 300 tonna ásványvízzel, 60 tonna borral, 90 tonna bőrrel és 40 tonna vegyes áruval; Nippon osztrák gőzös Bombayba, 1240 tonna cukorral, 150 tonna fával, 70 tonna üvegáruval és 20 tonna vegyes áruval.

— **A betörő ruhatára.** Mi is irtunk arról a vakmerő lopásról, amelyet Misur Márk buduai születésű fiatalember a San Andrea vitorlás kapitányának kárára elkövetett. A susáki esendőrség, amely Misur lakásán házkutatást tartott, gazdag ruhatárat fedezett fel. Különböző színű és fajta ruhái voltak, még török ruhákkal is rendelkezett. Misur, aki a kikötőben horgonyzó hajók kabinjaiban fosztogatott, mint a hajók legénységének kihallgatása után megállapították minden hajóra más és más ruhában látogatott fel. Ezzel elérte, hogy nem tudták felismerni. Nem is tudtak ráakadni a nyomozó detektívek. Még most is fosztogatna, ha eleganciájával és költséges életmódjával fel nem tűnik.

— **Szerencsétlenség a tengeri hadgyakorlaton.** Toulonból jelentik, hogy az ott folyó nagy tengeri hadgyakorlaton a Justice nevű cirkáló nekiment ma a Diderot nevű páncélosnak és orrán súlyosan megrongáltta. A Justice ellengőzt adott, de ugyanezt tette a Diderot is és a szerencsétlen meőrözés következtében újabb összeütközés történt. A Diderot fala betörtött és egy néhány mentőcsónakja leszakadt. A víz színe alatt a Diderot-n nagy lék támadt, amelyen hamarosan ömlött be a víz. Az erősen megsérült hadihajót hirtelen a parthoz vontatták.

— **Hamis utlevél.** A rendőrbizottság tegnap tiznap elzárással és 50 korona pénzbírsággal sújtotta Popovich Xavér horvát nap számost, aki hamis utlevéllel akart Amerikába kivándorolni.

A várpalotai panama újabb fejleménye.

BUDAPEST, máj. 28. A várpalotai birtokvásárlási ügynek újabb érdekes fejleménye, hogy Polgár B. Gyula budapesti ügynök tizenöt ezer koronát követel a várpalotai provizióból Ertsey Pétertől azért, mert Ertseyt ő hozta össze a Beligradeanu fivérekkel. Mivel Ertseyt közönséges felszólításra nem volt hajlandó fizetni, Polgár perrel fenyegetődött. Ma azután két detektív az Abbazia kávéházból a főkapitányságra vitte Polgárt, aki ellen Ertsey zsaroláért büntető feljelentést tett. **A rendőrségen megmotozták és elvették tőle azt a levelet, amelyben Ertsey elismeri, hogy tartozik neki a várpalotai üzletből kifolyólag. A fővárosban a rendőrség eljárása miatt nagy a felháborodás és valószínű, hogy nagy skandalum lesz az ügy miatt.**

Hoffmann Sámuel meghalt.

BUDAPEST, máj. 28. Vágújhelyi Hoffmann Sámuel, udvari tanácsos a Hoffmann S. V. cég megalapítója és főnöke ma hatvanöt éves korában meghalt. Hoffmann Sámuel többek közt alelnök volt a Magyar Kéleti Tengerhajós Részvénytársaságnak és tagja a magyar tarifabizottságnak. Ő alapította meg a tulajdonképeni magyar szállítási üzletet, amelyet teljesen függetlenített a külföldi befolyástól. Baross Gábornak kedvence bizalmasa volt és a vasminiszterrel együtt 1890-ben ő szerkesztette meg a legelső tarifális és vasuti egyezményt.

Automobil-katasztrófa.

GRAC, máj. 28. Tegnap Frohnleiten és Grac között az országuton súlyos gépkocsiszerecsényes történt. Hoffmann soffőr rosszul lett s nem kormányozhatta az autómobil, amely oly erővel rohant neki egy fának, hogy az elülső tengely eltört. A soffőr súlyosan egbesült. A gépkocsi három utasa kiröpült s szintén súlyosan megsérült.

A szerb moratorium.

BELGRÁD, május 28. A kereskedelmi és iparkamara ma tárgyalta a szerb moratorium meghosszabbításának kérdését. A moratoriumot bizonyos ügyfelekre vonatkozólag 45 nappal, egyesekre pedig 90 nappal meghosszabbították.

Nagyási mánia.

BELGRÁD, máj. 28. A Tribuna Adakaleh annexiójáról így ír: A monarchia megint egy rablótrükköt követett el, de csak fél cégér alatt. Magyar legényeit küldötte el, ezek viszont egyik tanoncukat, a szolgabíró utasították, hogy Magyarország nevében anektálja Adakaléht. Magyarország az európai diplomáciában nem számít. Ausztria Németország égisze alatt ugrál ide-oda, hoby valami idegen tulajdont kaparinthasson meg. Egyszer sikerült a rablás. Másodszor — Albániánál — hasra esett Ausztria. De a tolvaj csak tolvaj marad. Most már megelégszik Adakaléhhval is. De azért hagyott kibuvó ajtót, mert nem magament lopni, hanem elküldte a tanoncát. Csakhogy Adakaleh a győzelmes szövetségeseket illeti és ezt be kell foglalni a Törökországgal kötendő békeszerződésbe is. Mint hogy pedig a sziget Szerbia határán fekszik, így Adakaleh őt illeti (?) A szerb kormánynak Adakalehnek Szerbiához leendő hozzácsatolása érdekében erőlyesen fel kell szólalni. Londonban a szövetségeseknek és a hatalmaknak pedig kötelességük a monarchiát épp oly udvariasan, mint erőlyesen felhívni, hogy Adakaléht nyomban ürítse ki. A tolvajokat át kell adni a bíróságnak. (Hát nem bolondok ezek a királygyilkosok? — A szerk.)

Görög—bolgár harcok.

ATHÉN, május 28. A Panghaion mellett görög és bolgár csapatok között történt összeütközésnél 3 görög tiszt és 53 katona meghalt, 3 tiszt és 100-nál több katona megsesült.

Az Averow cirkálón kívül a Sarah cirkálóra és több torpedózóra lövöldöztek a bolgárok. A görög hajóraj visszatért Lemnoszba.

A harcias Szerbia.

BECS, május 28. A Südslavische Korr. jelenti Belgrádból: A szerb hadsereg tisztikara memorandumot nyújtott át Péter királynak és a kormánynak, melyben követelik, hogy Szerbia az általa megszállott tartományokat okvetlen tartsa meg. A monasztiri helyőrség 102 tisztje felhívta a királyt, hogy a várost ne adja át. A hadsereg — mondja a tiszték memorandumuma — az utolsó emberig védeni fogja a várost. A monasztiri községtanács tegnap ülést tartott és ezen ki-mondotta a város bekebelezését Szerbiába.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, szintegy telöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarnt, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron káld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségüket közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyáriplacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintabú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss árúban.

Szerbia mozgósít.

BELGRÁD, máj. 28. Az este óta Belgrádból szakadatlanul szállítják a csapatokat a katárra. Ezer és ezer ujonc a belgrádi pályaudvaron várja az elszállítást. A katonák között vannak 17 éves gyerekek és 60 éves öregek.

A vasutakat mától fogva csak katonai célokra használják. Több vonatot, amelyek gabonát és élelmiszert szállítanak, visszatartottak.

A balkán háboru.

LONDON, május 28. Diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy a görögök és a szerbek háboruba keverednek Bulgáriával.

SZOFIA, május 28. Bulgária oda nyilatkozott, hogy a megszállott területeket inkább visszaadja Törökországnak, sem mint hogy átengedje Szerbiának és Görögországnak.

SZOFIA, május 28. A bolgárok feltételül követelik, hogy Monasztir az övék legyen.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete

Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek **fehértaneműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott árakon.**

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Mélyen megrendülve jelentjük, hogy cégünk alapítója és szenior-főnöke

vágújhelyi HOFFMANN SÁMUEL úr
magy. kir. udvari tanácsos

ma, f. hó 28-án elhunyt.

A cég alapítása óta 40 éven át soha el nem lankadó buzgalommal, pártját ritkító ügyszeretettel, nagy tudással és bölcsességgel vezette mindenkor ügyeinket.

Nemes egyéniségének és kiváló üzleti teremtő erejének felejthetetlen emlékét igaz kegyelettel fogjuk megőrizni.

FIUME, 1913. május 28.

Hoffmann S. és W.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:
(Hótes arrivés hier:)

Kohn Károlyné Budapest	P. Breiner
Weiss Géza Budapest	P. Breiner
Hesse Richárd Wien	P. Briener
Balla Ignác Budapest	Mascagni
Benes V. Budapest	Drazica
Freller Adolf Tapolca	Szabados
Freller Tera Tapolca	Szabados
Riesenfeld Ernst Berlin	Szabados
Weiner Max Wien	Palace
Estner R. Németország	Palace
Schulz Adolf és Else Mühlheim	Palace
Frank István Versec	Palace
Jare Mária Nadvode	Volosea
Siebenschlein Rud. Wien	Wienerheim
Hartmann Paula Wien	Wienerheim
Eschmann Karl Krenis	Posthorn
Eschmann Hermine Krems	Posthorn
Emerich Jakab Wien	Posthorn
Novotny Franz Graz	Posthorn
König Karl Wien	Quisisana
Hajek Ignac Prag	Al Mare
Hajek Josef Prag	Al Mare
Graf Augusta Wien	Strand H.
Stein Frigyes Budapest	V. Herkules
Tagger Otto Trieszt	Kolb H.
Christ György Wien	Kolb H.
Csukásy E. dr. Budapest	Jeanette
Szűts Béla és neje Bpest	P. Vermes
Zee Nikola Moschienizze	Plobst
Sarson Rudol Kastav	Plobst
Palm Auguste Krainburg	V. Sax
Detela M. Laibach	V. Sax
Zbuzek Josef Smichov	P. Cesky
Uher Ödön Budapest	Neues Kurh.
Jedczepovicz R. Galizien	Neues Kurh.
Németh Károly Budapest	V. Gutenberg
Gruics Milán Újvidék	V. Gutenberg
Novell Ferenc Budapest	Selene
Kalmár József Szabadka	Selene
Radolovits Sándor Szabadka	Selene
Robiczek Ernst Wien	Mauser
Robiczek Anna Wien	Mauser
Wittschen Kornél Budapest	Hausner
Varga Máté Budapest	Stefanie
Gyalus László és neje Budapest	Stefanie
Gotthard Natália Varsó	Neuhausler
Himmler Mor Budapest	Antonienhof
Kiendl Karl Wien	Schauzer
Csuvardics Lajos Zombor	Schauzer
Stein Janka Wien	Schauzer
Damm Hermann Bielitz	Strand H.
Farsa Karl Brünn	Jeanette
Pfeiffer Ferdinand Budapest	Speranza
Karadjoff N. Szófia	Residenz
Russbacher Alexander Wien	Residenz
Schmid Franz Grác	Slatina
Novotny Franz	Slatina
Braun Dezső Budapest	Slatina
Lambrecht Kálmán dr. Budapest	Regina
Tarnowska Wanda Varsó	Regina
Leschner Leopold Troppan	Grand H.
Herbst Alois Szt. Péter	Grand H.
Zapletal Maria Prezár	Strand H.
Zapletar Carl Prezár	Strand H.
Stumpe Vilma Sopron	Drazica
Zeitberger Leopoldine Zágráb	Drazica
Cehopf Carole Luttenberg	Lackner
Rottmann Viktor Eszék	Lackner
Löbel József Senhtenberg	Lackner
Venczel József Senhtenberg	Riviera
Fakubovich S. Budapest	Riviera
Bozzay Mihály Szombathely	Riviera
Lengyel Ede Budapest	Bristol
Krausz E. Budapest	Bristol
Hesse Richárd Wien	Bristol
Koszián Károly Budapest	Persid
Várad Gábor Budapest	Márkus
Lederer Ottó dr. Wien	Neues K.
Budisin Liza Nagyikinda	Londr.
Budisin Nika Nagyikinda	Londr.
Marek József Turnau	Londr.
Hajek József Prága	Londr.

Flesch Arnold Budapest
Milloch Sándor Budapest
Chlambatsch Emma Wien
Ofner Oszkár Kisszacs
Frank Miksa K.-Félegyháza
Citron Oszkár dr.
Horváth Tibor M.-Vásárhely
Heister Georg Wiesbaden
Freier Armin Szatmár
Hollstein Carl
Herezmanek Leon Lemberg
Rott Sándorné Budapest
Lassig Wilhelmine Wien
Lassig Mathilde Wien
Ehrt Heidelberg
Szamek Oszkár dr. Budapest
Blossfeld Ernst Dessau
Koch Hugó Dessau
Bikádi József Orosháza
Nagy Sándor Orosháza
Balogh Sándorné Zombor
Tatzl József
Tatzl Wilhelmina
Mihaglovic Georg Zágráb
Rappaport Ferenc Budapest
Mosesovits Franz Zágráb
Hederer Hugó Augsburg
Feleki Lajos Budapest
Rónai Aurél Léva

Georg
Breiner
Breiner
Breiner
Breiner
Quitta
Quitta
Quitta
Grosz
Speranza
Gustic
Austria
Hammer
Hammer
Stefania
Stefania
Antonienh.
Antonienh.
Schanzer
Schanzer
Schanzer
Richter
Richter
Orlando
Vermes
Royal
Schlosser
Janette
Manser

LUSSINPICCOLO-CIGALEBAN
gyermektelen házaspár, ki magyar és olasz, vagy magyar és horvát nyelven beszél, ház-
mesternek egy ujonnan épült villában fel-
vétetik. A férj nappali más foglalkozást
vállalhat, de a felesége köteles a háziteen-
dőket elvégezni. Szabad lakás és havi hat-
van korona fizetés. Ajánlatok „Ilona villa”
jelige alatt e lap kiadóhivatalához kü-
lendők.

APOLLO SZÍNHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville
és az Imperiaál szálló közötti utcában).

Május 16-tól 31-ig

Szenzációs műsor!

Jaques Brown

a legjobb német táncművész.

Lönvai Annus Palme Paula
táncosnő soubrette

Steidler Franz

kómikus hasbeszélő

Mele Adrien Goltz Giza
nemzetközi discuse orosz táncosnő

Newsky kettős

angol táncakrobaták

Vajda Emma Orloska Szidi
magyar énekesnő népdalénekesnő

Walden Grethe

művészi táncok

Szkecs

Előadás után

Kabaré szabad bemenettel.

Magyar asszony

szakácsnőnek vagy házőzetőnő-
nek ajánlkozik uricsaládhhoz. Cim a kia-
dóhivatalban.

Egy tisztességes

takarítónő

jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim
Schwarz és Gerő divatruháza Corso
30.

A kinek eladó **használt butora-
van** vagy **olcsón akar butort** ven-
ni (részletfizetésre is) forduljon biza-
lommal

HERSKOVITS S. butorkerekedőnő
Via G. Parini 6. szám.
Telefon 12-03 szám.

Elegánsan butorozott szoba

villanyvilágítással és fürdővel azonna-
kiadó. Via Pomerio 7 földszint 2.

Kifünö hegedü

olcsón eladó.

Via Fratelli Branchetta 1. I. em.

Kantridai fürdővendéglőben ügyes

megbízható

felírókisasszony

azonnal felvétetik.

Arkaden - Café Abbazia

közvetlenül a Onitta fürdő mellett.

Legszebb fekvéssel a Súdstrandon

400 ember befogadására képes terem árkadok-
kal. Minden kül- és belföldi újság.

Legjobb frissítők és italok.

Csapolt pilseni sör.

Minden vasénap és csütörtök délután
fél 4 órakor a fürdőzenekar szalonkvar-
tettje hangversenyez.

„Pleban Ferenc kávé.

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengerivizfürdők.

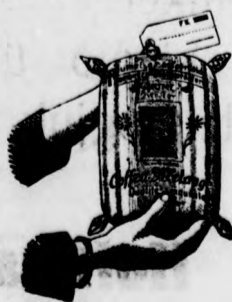
☞ Szobák 3. — koronától feljebb. ☞

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

CIRKVENICA.

Modern Penzió

Legajánlatosabb penzió a fürdő
mellett. Gyönyörű tengeri kilátás. Kítü-
nő konyha, Mérsékelt árak.

Mindenkinek kedves

Ajándék

FIUME, kikötővárosból

„1 zsák kávé”

(en miniature) legfi-
nomabb pörkölt kávé-
val töltve.

Kapható - 3minőségben -
6. STOCHEL csemegüzletében.

KÖZGAZDASÁG.

—«0»—

A közadók kezelése és a posta. A közadók kezeléséről szóló, most életbelépett törvények értelmében a városi adóhivatalok, községi elöljáróságok az adóleveket „Adóív, portómentes” záradékkal ellátott tértivevényes levelekben a posta útján is kézbesíthetik. A közvetlen adófizetőknek, azoknak, akik adójukat és egyéb köztartozásaikat a királyi adóhivataloknál fizetik, a megállapított határidők elteltével a kir. adóhivatalok a posta útján írásbeli intéseket küldhetnek, ilyen intéseket küldhet még a budapesti központi díj- és illetéki-szabási hivatal. A városi adóhivatalok, községi elöljáróságok ezentúl intéseket nem adhatnak postára, mert a városi adóhivatalok községi elöljáróságok az adózókat dobszó vagy hirdmény kifüggesztése útján hívják fel a fizetésre. Az intés elsősorban a címzettnek kézbesítendő, de a címzett otthon nem látván az üzlet, iroda, gazdaság, vállalat vezetőjének vagy első alkalmazotjának, a címzett tizenkét évet meghaladott családtagjainak, házielvédeknek, az üzlet, iroda, vállalat vagy háztartás körében egyébként alkalmazottaknak is kézbesíthető, illetőleg kézbesítendő. Ha a címzett vagy háznépe a tértivevény aláírását megtagadja, a kézbesítő az intést otthagyja, de a tértivevényen följegyzi, hogy az intést kinél hagyta és hogy az aláírást az megtagadta. Adó- és illetéktételeket ezentúl a nemkinestári postahivatalok is fognak kézbesíteni. Ezeknek a rendelkezéseknek a közzétételével egyben a kereskedelmi miniszter figyelmezteti a postahivatalokat, hogy különbeni fegyelmi eljárás terhe alatt fordítsanak gondot arra, hogy az intések kézbesítése és a tértivevények, valamint a nem kézbesíthető intések visszaküldése kellő figyelemmel és késedelem nélkül történjen.

A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta Budapesten tizedik rendes közgyűlését, amelyen több érdekes határozatot hoztak. Kimondták, hogy tiltakoznak a közgazdasági államosítása ellen, mert ez esetleg a vidéki nyomdászok anyagi károsodásával járna. Attól tartanak ugyanis, hogy a kormány állami fióknyomdákat létesít a vidéken. A nyomdászsegédek országos közvetítő irodája ellen számos panasz merült föl a vidéki nyomdászok körében. Elhatározták tehát, hogy a szakszervezet irodájával fölveszik a harcot és e célból harci alapot létesítenek. — Délután a vidéki hírlapkiadók tartottak ülést. Sas Ede indítványára kimondták, hogy a vidéki lapok semmi néven nevezendő közleményt ingyen nem közölnek, még az istentiszteletekről szóló jelentéseket sem.

Ez ülönösen Fiumében érdekes, mert éppen ez az a város, ahol a lapokat Csáky-szalmájának tekintik. Itt a lapokat mindenki felhasználná üzleti célokra, de arra kevesen gondolnak, hogy egy újság fentartása sok pénzbe kerül és minden közérdekű kérdésen kívül a lap is üzleti vállalkozás. Nagyon helyesen tették a lapkiadók, mikor ezt a határozatot hozták, legalább hivatalosan elismerik azt, ami a világon a legtermészetesebb. A király nem uralkodik ingyen, a lap pénzért adja a lelkiüdvösséget, a szíves fizetésért hirdeti a kulturát, a képviselő sem ingyen politizálnak; hát miért lehetnek éppen a lapok közprédák?

Törvény az üzleti záróról. A kereskedelmi miniszter ma terjesztette be az üzleti záróról szóló törvényjavaslatot. A 12

paragrafusból álló törvényjavaslatnak a lényege az, hogy minden üzletet — az élelmiszereket árusító üzletek kivételével — este nyolc órakor be kell zárni. Az élelmiszerüzletek zárórája fél kilenc. Szombaton az üzletek tíz óráig lehetnek nyitva. Ez a kritikus törvényszakasz, mely most akcióra nidiotta a kereskedők nagy részét, szó szerint így hangzik:

„Szombaton az üzletek anny idővel később zárhatók, amennyi idővel azok ugyanazon a napon a megengedett időnél később nyitnak ki. Azonban este tíz órán túl az üzletek nyitvatartása ily esetekben sem terjedhet.”

Vagyis szombaton este nyolc órán túl is nyitva maradhatnak az üzletek egészen tíz óráig. Amde annak, aki így a törvényes zárórán túl még két óráig nyitva akarja tartani üzletét, csak akkor van ehhez joga, ha ugyanazon a szombati napon a megengedett üzletnyitási időnél két órával később nyitotta ki boltját.

A múlt év dohánystatisztikája. A dohányjövődéki hivatal most állította össze az 1912. év január elejétől december végéig eladott dohánytermékek statisztikáját, amelyből teljes képet nyerhetünk a múlt év dohányfogyasztásáról. A statisztikából kitűnik, hogy a közönség az általános forgalomban levő dohánytermékeket nem vásárolja oly mértékben, mint azelőtt, a i kétségkívül a dohánygyártmányok megdrágulásával függ össze. Az említett idő alatt az általános forgalomban levő gyártmányok közül eladtak 21.559 kilogramm burnót, 998.018 kilogramm és 603.708.140 darab pipadohányféléket, 518.055.395 darab szivart, 2.078.644.810 szivarkát és 20.550 valódi havannát, ami még mindig horribilis dohányvásárlásról tesz tanúságot. A belföldi különlegességi gyártmányokból elfogyott 36 kilogramm burnót, 270.579 kilogramm pipadohány, 13.479.524 darab szivar s 56.752.970 szivarka. Az általános forgalomban levő gyártmányokból 139.629.148 korona, a belföldi különlegességi gyártmányokból 12 millió 391.998 korona, a külföldi különlegességi gyártmányokból pedig 3.430.939 korona összesen 155.452.086 korona folyt be az államkinestárba. A megelőző 1911-ik év januárjától decemberéig 141.871.875 korona jövedelme volt az államnak az eladott dohánygyártmányokból, a miből kitűnik, hogy az állam a dohánydrágításával jó üzletet csinált, mert az eladott mennyiség csökkenése ellenére a jövedelem 1912-ben 9.5 százalékkal emelkedett.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. 11-60.

Ujonnan és higiénikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik **fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure.** Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás.

Weiss M. Tavaszi idény.

Uj, üveggel fedett termünkben ki vannak már téve nagy választékban a legujabb női ruhaszövetek

- Angol szövetek dupla magasság, méterje** K 2.—
- Angol szövetek dupla magasság, modern minták méterje** K 2.70 és 3.30
- Voil szingyapju, dupla magasság méterje** K 1.95
- Selyem bluzoknak, elegáns minták méterje** K 2.—
- Liberty, tiszta selyem, minden színben m.-je** K 2.50
- Marquise, garantált színek méterje** K —.48
- Levantine szegéllyel, legujabb minták m.-je** K —.60
- Kávészaklet 6 szalvétával** K 3.—
- Chiffon fehérneműek, jó minőség drbja 10 méter** K 5.40
- Bonne Femme tullból, fodorral s rávarrással méterje** K 4.—
- Ágy- és asztalkészletek, 2 ágy és 1 asztalterítő** K 9.50
- Női harisnyák, sima á jour** K 1.—
- Női ingek, kézi himzéssel** K 3.—
- Férfi nyakkendők, tiszta selyem** K 1.—
- Kötények gazdag választékban** K —.50
- Keztyűk, bőrutánzat** K —.50
- Aljak tiszta selyemből** K 8.50

SZABOTT ÁRAK!

Gazdag választék honi és külföldi uri ruhaszövetekben. Konfekciók, alsóruhák, ingek, nyakkendők, kartonok, vásznak, szőnyegek, linoleum, himzések, csipkék, szallagok és minden kellékeknek való cikk.

Naponta új érkezések.

Tisztelettel

WEISS M.
FIUME, CORSO 11.

Trieszt Corso 9.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

Villa Sans Souci

Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonnan berendezve. Uj tulajdonos Finom bécsi konyha.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, tiszt, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Lopić I. közvetítő irodájához

Via Parini 15. sz. [Telefon sz. 15-87,

Óres lakások és butozott szobák szintén közvetítenek.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest VIII. Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembezőkőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 kor. 50 fill. (19 darab)
- 1 dr. üvegtégely francia arc- és kézfi-nomító
- 1 db. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely il-latban)
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 db. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmo-sópör
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
- 10 db. szekrény- és ruhaillatosító (fran-cia Sachet-lap)

Összesen 19 darab 2 kor. 50 fillért.

Szállítások naponta eszközöl-tetnek. Szétküldés: biztos posta-kézbesítés érdekében vagy után-vét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges be-küldése ellenében, a mely eset-be a 2 korona 50 fillér vétel árhor 72 fillér csatolandó. Cso-magolási költséget nem számí-tunk. — Tizenhat oldalas illat-szer és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

május 17-én.

Személyszállítás Triesztből New-Yorkba: az Oceania gőzössel május 17-én, a Martha Washington máj. 24-én, a Kaiser Franz Joseph I. május 31-én.

Személyszállítás Triesztből Quebec és Mont réalba:

a Polonia május 31-én
Teher szállítás Triesztből Philadelphiába: a Maria gőzössel május 12-én, az Emilia gőzössel május 14-én, az Ida gőz. máj. 25-én Triesztből Havanna és New-Orleánsba:

a Federica gőzössel május 12-én.
Patras, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos Ayres-be az Eugenia szem.-száll. gőzössel május 1-én, az Atlanta szem.-száll. gőzössel május 15-én. Montevideo és Buenos-Ayresbe egy tehergőzössel május 20 és 30-ika között.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

33 óceánjáró

FONTOS!

„HEZ“ kölnivíz 1 üveg 50 fill., 3 üveg 1 kor. 30 fill., „HEZ“ kölni-víz 1/2 liter 3 kor. „HEZ“ kölnivíz 1 liter 5 kor. 50 fill. „HEZ“ kölni-víz szappan 1 drb. 60 fill., 3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért felelősséget vállalunk.
Küldi: „HEZ“ illatszertár Buda-pest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy ár-jegyzékünk ingyen és bérmentve.

NEM MESE!

Ha pattanása vagy szeplője a mi „HEZ“ csoda szappanunktól el nem mu-lik, úgy pénzt kötelesek vagyunk vissza-adni. 1 drb. „HEZ“ Csodaszappan 2 kor. 50 fill. 3 drb. „HEZ“ Csodaszappan 7 ko-rona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 84 fillér.
Diszkrétan küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest, VIII. Losonci utca 13. Nagy ár-jegyzékünk ingyen és bérmentve.

„Mercur“ kávéház

az indóházzal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Ame-rikai billiárd. - Figyelmes kiszolgálás.

Tulajdonos: ZAGORC FERENC

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekből, bordárral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	K	14.—	„
200x300	K	17.—	„

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedé-sére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume

CORSO 6.

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

Via Garibaldi 12. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (mani-cur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefonszám 11-89.

MERCEDES

Az autók királya!

-= Bárdi r. t. =-

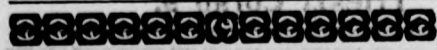
Budapest VI Lehel-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli-fiók: **GYÖR.**

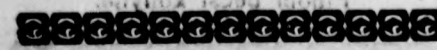
MOST NYILT MEG!
BAJIN Z.-Fiume Piazza Andrassy.

Nőidivat — kézmű — és rövidárukereskedése.

Legfinomabb

eleszakithatatlan. francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 ko-rona 50 fill., 2 tucat 4 korona 50 fill., 3 tucat 6 korona. Porto 30 fil.
„HEZ“, Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Diszkrét szétküldés.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Triesztből Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

TÓTH JÁNOS Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.
Via Alessandro Manzoni 10.
Köbányai polgári sör.
Magyar és dalmát bor.

Figyelem!

„HEZ“ arckréme 80 fillér.
„HEZ“ arcszappan 80 fillér.
„HEZ“ arcpoudér 80 fillér.
3 drb. bármelyikből egyszerre ren-delve- a pénz előzetes beküldésé-nél bérmentve. Diszkrétan küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegy-zékünk ingyen és bérmentve.